

1.ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา :มหัศจรรย์นวดสัมผัส

2. ผู้นำเสนอ : นางจารุวรรณ ประดา หน่วยงานหอผู้ป่วยครอบครัว

3. คำสำคัญ : นวดสัมผัส พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ปฏิสัมพันธ์

4. เป้าหมาย :

เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา และเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญากับผู้ปกครอง ภายใน 2 สัปดาห์

5. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :

ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา เป็นผู้ที่มีความล่าช้าทางพัฒนาในทุกด้าน โดยเฉพาะความบกพร่องในทักษะ ภาษาและการรับรู้ ที่ทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายเพื่อบอกความต้องการของตนเองได้ ซึ่งเมื่อความต้องการของตนเองไม่ได้รับการตอบสนอง ก่อให้เกิดความคับข้องใจเป็นผลให้เกิดการแสดงออกทางกาย ด้วยพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว โดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะ ส่งผลกระทบต่อผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา บุคคลรอบข้างและ สิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการอยู่ร่วมในสังคม จากข้อมูลการให้บริการของหอผู้ป่วยครอบครัวในปีงบประมาณ 2552 ถึงปัจจุบันมีครอบครัวเข้าร่วมโปรแกรมครอบครัว ทั้งหมด 157 ครอบครัว มีผู้บกพร่องที่มีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวและการมีปฏิสัมพันธ์ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 80.9 ทั้งนี้รูปแบบ การให้บริการโปรแกรมครอบครัวของหอผู้ป่วยครอบครัว สถาบันราชานุกูล เป็นโปรแกรมที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองเพื่อการดูแลผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นโปรแกรมระยะสั้น 2 สัปดาห์ ที่รับผู้ป่วยใหม่ตลอดเวลา ปัญหาที่พบ คือ ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาซึ่งเป็นผู้ป่วยใหม่ ไม่คุ้นเคยกับบุคลากรและสถานที่ ไม่สามารถปรับตัวได้ ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ร้องไห้แง ขัดขืนไม่ยอมทำกิจกรรม ทั้งนี้หากผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ปรับตัวได้ช้า ไม่ให้ความร่วมมือในการฝึก จะส่งผลให้ผู้ปกครองไม่สามารถฝึกปฏิบัติตามโปรแกรม ครอบครัว ที่ประกอบด้วย การดูแลและการฝึกทักษะ ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ได้ รวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับการดูแล รักษาของทีมสหวิชาชีพจะเป็นไปได้ล่าช้า เนื่องจากต้องให้การดูแลหลังจาก เด็กปรับตัวได้ก่อน ดังนั้นการจัดการ พฤติกรรม ก้าวร้าวทางกาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ ลดลง และเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บกพร่องทางพัฒนาการและ สติปัญญากับผู้ปกครอง โดยผ่านกิจกรรมหรือโปรแกรมที่สร้างความผ่อนคลาย ลดสิ่งร้าว เป็นแนวทางหนึ่ง ที่จะลดปัญหาดังกล่าว ซึ่งทีมได้ใช้โปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) ในการดำเนินการแก้ปัญหาครั้งนี้

6. การเปลี่ยนแปลง :

ทีมได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กับผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายจำนวน 12 คน เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย และเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ด้วยโปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ให้ผู้บกพร่องได้รับการนวดสัมผัส ด้วยท่าต่างๆ 38 ท่า เป็นเวลา 10 วัน โดยวันแรกดำเนินการสาธิตวิธีนวดสัมผัสให้กับผู้ปกครอง วันที่ 2-10 ให้ผู้ปกครองนวดสัมผัสผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาเอง วันละ 1 ครั้งๆละ 60 นาที ในช่วงเวลาเดียวกันคือ ระหว่างเวลา 9.30 น. -10.30 น.ของทุกวัน รวม 9 วัน

- ระหว่างการนวดสัมผัส จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญากับผู้ปกครอง อยู่ในห้องที่โปร่งสบาย มีอากาศถ่ายเทและอุณหภูมิที่พอเหมาะไม่ร้อนหรือเย็นจนเกินไป และทำบรรยากาศให้มีกลิ่นหอม โดยการ

จุดน้ำมันหอมระเหย กลิ่นลาเวนเดอร์ ซึ่งเป็นกลิ่นที่ช่วยในการผ่อนคลาย จากการที่ทำให้ร่างกายหลั่ง สาร Enkephalin ที่ทำให้มีอาการมึนงง และสาร Serotonin ที่ช่วยให้ร่างกายรู้สึกสงบเยือกเย็นและผ่อนคลายลงได้

- เปิดเพลงบรรเลงเบาๆ เพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายและช่วยให้เด็กรู้สึกสบายตัว ซึ่งเสียงดนตรีจะช่วยให้สมองของเด็กพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ติดตามประเมินผลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม A2M

7. การวัดผลและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น :

การวัดผล

7.1 ติดตามประเมินผลและรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญา และแบบสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญากับผู้ปกครอง

7.2 เก็บข้อมูลความถี่พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองของผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญา ก่อน และหลังการใช้โปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) จากกิจกรรม การฝึกทักษะผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญาของผู้ปกครอง จำนวน 2 กิจกรรม กิจกรรมละ 30 นาที

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

หลังจากผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญา ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย และมีปฏิสัมพันธ์น้อยกับ ผู้ปกครอง ได้รับการดูแลด้วยโปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) พบว่าผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญา ร้อยละ 100 มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายลดลง โดยพฤติกรรมที่ลดลงมากที่สุด คือ พฤติกรรมทำร้ายตนเอง รongลงมา คือ พฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น และพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ตามลำดับ ส่วนการมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญา ร้อยละ 100 มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพิ่ม มากขึ้น โดยการ แสดงพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ ที่เพิ่มมากขึ้นมากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรม รongลงมา คือ การยอมให้จับตัว และการแสดงกริยาโอบกอด ตามลำดับ

8. บทเรียนที่ได้รับ :

การลดพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและการเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ ีกับผู้ปกครองของผู้ปกครองทาง พัฒนาการ และสติปัญญา โดยใช้โปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ ผู้ปกครอง สามารถฝึกทักษะผู้ปกครองทาง พัฒนาการและสติปัญญาได้ง่ายขึ้น จากการที่ได้เกิด ความผ่อนคลาย มีสมาธิในการ ทำกิจกรรม และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพิ่มขึ้น เป็นผล ให้เด็กให้ความร่วมมือในการฝึกและทำกิจกรรมมากขึ้น มี พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายลดลง สำหรับการ ใช้โปรแกรม A2M (Aroma Music & Massage Program) ผู้รับผิดชอบ ต้องใช้ความนุ่มนวลในการพูด และมีปฏิสัมพันธ์โดยการชวนเด็กพูดคุย มองหน้าสบตา ระหว่างการพูด ส่วนกลิ่น น้ำมันหอมระเหยที่ใช้ต้องเป็นกลิ่นที่สกัดจากธรรมชาติไม่ใช่กลิ่นสังเคราะห์จะให้ผลต่อการผ่อนคลายได้สังเคราะห์